

KANSEN VOOR NATUURRIJK SPELEN

WENSEN, KNELPUNTEN EN
OPLOSSINGSRICHTINGEN
VOOR NATUURRIJKE
SPEELRUIMTE IN DE STAD

Florence van den Bosch

Onderzoek door Wageningen UR & Hogeschool Rotterdam i.o.v. LNV

Alterra: Florence van den Bosch & Josine Donders

LEI: Paul van der Wielen & Aide Roest

Hogeschool Larenstein:
Sietske de Jong o.b.v.
Roos van Doorn

Hogeschool Rotterdam:
studenten o.b.v. Nienke
van de Noordaa

Ministerie van LNV:

Roel van Raaij, Loek Treep &
Ellen Reuver

overtref jezelf

Interviews

- In de steden Rotterdam, Utrecht en Nijmegen
- Met 43 volwassenen (begeleiders & stakeholders) en 23 kinderen (in Nijmegen)

Volwassen respondenten: vroeger ondeugende kinderen.....

In de natuur: jongens & meisjes zochten de vrijheid op, fantasiespel, ontdekken & kattenkwaad (wat opvalt: veel spelvariatie & klein verschil jongens – meisjes)

In de stad: jongens voetbalden & en meisjes deden spelletjes op straat (wat opvalt: weinig spelvariatie & groot verschil jongens – meisjes)

(vgl onderzoek Sietske de Jong: hoe natuurrijker de speelplaats, hoe hoger de speelbaarheid)

....zijn nu verantwoordelijke ouders

- Zeggen kinderen achter tv\pc vandaan te moeten trekken en hen te moeten begeleiden de natuur in
- Zijn bezorgd om de sociale en verkeersveiligheid op straat;
- Zien spelen in de natuur als goed voor gezondheid, ontwikkeling en milieubewustzijn van (hun) kinderen

(Natuurrijk) buiten spelen: waar zit de belemmering?

- Motivatie kinderen? T.v. & p.c zijn leuker
- Angsten ouders? Kind mag niet alleen naar buiten
 - Natuur = ver weg; in het park of aan de rand van de stad
 - Straat = onveilig; verkeer, hangjongeren, honden & afval
- Geen tijd & geen zin? Naar park of bos is
 - Tijdrovend
 - Lastig: op kinderen letten; spullen meesjouwen; kan niet naar de w.c.
 - Duur: alleen per auto bereikbaar; hapje & drankje kopen
 - Saai: geen bekenden & niets te doen

Kinderen van nu geven aan:

Spelen liever buiten dan binnen, maar buiten is weinig te doen;

Spelen in meerderheid liever op een natuurrijke dan op een niet-natuurrijke speelplek;

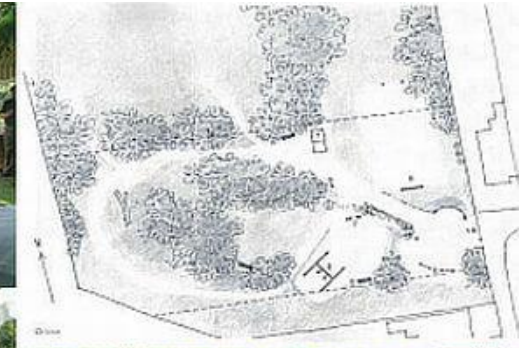
Komen weinig buiten door:

- Speelplaats te ver weg
- Straat te druk
- Ouders te bang

Wensen van ouders en kinderen:

- Natuurspeelruimte dichtbij = in de straat (wijk)
- Aantrekkelijk ingericht voor jong & oud
- Zonder druk verkeer; en
- Sociaal veilig \ sociale cohesie

Belemmering 1 bij het realiseren van wensen: verstedelijking

- Sommige wijken in de stad zijn nu al zo verstedelijkt, dat er nauwelijks groen te bekennen is;
- Andere wijken zijn wat groener maar worden voortdurend bedreigd; groen wordt beschouwd als “restruimte” waar nog gebouwd kan worden.

Belemmering 2 bij het realiseren van wensen: weinig sociale cohesie

- In de “betere” wijken is de straat er niet op ingericht om buiten te spelen \ elkaar te ontmoeten. Een vicieuze cirkel: men kent elkaar niet (goed) en kan dus niet samen iets oppakken;
- In probleemwijken maakt asociaal gedrag elk initiatief onmogelijk; enge honden(poep), jongeren met territoriumdrift & afvaldump

Altijd een probleem:

- Geld voor inrichting en onderhoud
- Regelgeving; m.n. speeltoestellen
- Draagvlak bij organisaties, bewoners en gebruikers

Oplossingsrichting 1: ruimte vinden in de straat. Herinrichten van:

- Openbaar groen (perkjes)
- Open water
- Tuinen van bedrijven, scholen, bejaardencentra etc.
- Onbebouwde restructies
- Tijdelijke bouwplaatsen
- Platte daken van bedrijven?
- grijze pleinen en pleintjes
- “saaie” speelplaatsjes (wikip)

Voor de groteren: realiseren
Ecologische Speelstructuur?

Oplossingsrichting 2: vinden & binden van stakeholders, bewoners & gebruikers

- Doortastende, enthousiasmerende, vasthoudende trekker(s)!
- Netwerk vormen met medestanders binnen nuttige organisaties
- Mobiliseren van bewoners \ gebruikers
- Ludieke politieke acties

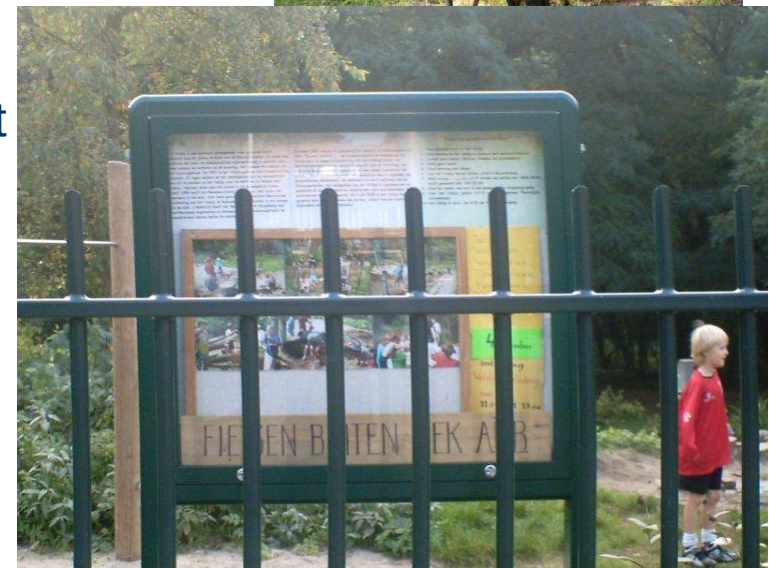
Oplossingsrichting 3: gemeentebeleid Speelnatuur voor Jong & Oud

- MKBA Speelnatuur \ groen voor de wijk
- Geen verkoop van restruimte aan projectontwikkelaar
- In begroting: geld voor aankoop grond met functie speelnatuur \ groen voor de wijk;
- Opnemen in bestemmingsplan ruimte voor speelnatuur \ groen voor de wijk;

Oplossingsrichting 4: zorgen voor sociale cohesie & veiligheid

- Aantrekkelijk inrichten voor jong & oud:
 - Inspelen op wensen van buurtbewoners
 - Ieder zijn ding: van verbouw groenten tot trapveldje
- Organiseren van activiteiten:
 - Gezamenlijke onderhoudsdagen
 - Barbecue
- Slecht gedrag in banen leiden:
 - Vaste begeleider als aanspreekpunt
 - Regels ophangen
 - Mensen aanspreken
 - Op (elkaars) kinderen letten
 - Hek dat op slot kan

En in de echt moeilijke gevallen...

- Combineren met nieuw jeugdbeleid;
 - Wijkgerichte opvang en begeleiding van kinderen in achterstandssituaties
 - Centra voor Jeugd en Gezin
 - Wet Maatschappelijke Ontwikkeling
 - Brede School

In de workshops komt aan de orde:

- het vinden van ruimte en binden van stakeholders (door Maartje Kunen van Novio Consult, in de Hasselaerzaal)
- Het bestemmen en behouden van speelnatuur (door Wilmar Vlaskamp van OBB Ingenieurs, in de Orangerie)
- Het creëren van sociale cohesie en sociale veiligheid (door Joke Luttik van Alterra, in het Koetshuis)

Maar eerst nog:

- Lunch en markt \ kennisuitwisseling op de Beletage
- Presentatie korte films: voorbeelden 't Veldje Nijmegen en Proefpark de Punt Rotterdam in de Hasselaerzaal